

Levend voor God! Romeinen 6.1-11

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2014; Arnhem-Nijmegen 2022

De doop van Christus was een moment in het leven van Jezus waarop God Zichzelf zeer duidelijk aanwezig toonde in Zijn bestaan. Jezus werd gedoopt, Zijn Vader sprak vanuit de hemel en de Geest van God daalde op Hem neer als een duif. Daar had je de hele Drie-eenheid bij elkaar. Dat is het hart van ons geloof. Zo kennen we Hem.

We vieren het feest van Epfanie, waarbij God zich aan ons bekend maakte. Vergeleken met het kennen van deze Heere verliezen alle andere dingen iets van hun belang.

Maar wij maken vaak dingen belangrijker dan ze in werkelijkheid zijn. En door dat te doen, beschadigen wij nogal eens relaties.

Hoe kunnen wij onze eenheid als christenen bewaren – ook al komen wij uit zoveel verschillende culturen en achtergronden, ook uit verschillende kerkelijke tradities, en hebben wij zo'n grote verscheidenheid aan opvattingen?

Tegenwoordig zijn wij als christenen zelfs verdeeld over de vraag of men zich wel of niet moet laten vaccineren, en als kerken laten wij de opvattingen en verdeeldheid van de samenleving onze eigen gemeenschappen binnendringen.

Om deze vraag te beantwoorden – hoe christenen één kunnen zijn – schreef Paulus zijn brief aan de gemeente in Rome. En in zijn antwoord richt hij zich op onze doop.

1. Verschillen

In Rome waren er spanningen omdat mensen heel verschillende ideeën hadden over hoe zij samen God moesten dienen.

Het concrete probleem waarmee zij te maken hadden, was dat veel volgelingen van Jezus Christus met een Joodse achtergrond het prima vonden dat mensen uit andere volken en culturen deel uitmaakten van de gemeente, maar alleen zolang zij zich gedroegen zoals de Joden dat deden.

'Jullie mogen je bij onze groep aansluiten, maar dan moeten jullie je gedragen zoals wij. Alleen dan zullen jullie werkelijk goede volgelingen van Jezus zijn.'

De mensen uit de andere volken konden dit niet accepteren. 'Waarom moeten wij eerst worden zoals jullie? Waarom kunnen wij onze Heer Jezus niet volgen binnen de context van onze eigen cultuur?' Daar stonden zij op.

En die Romeinen konden op hun beurt de Joodse christenen ook niet dwingen om de Romeinse levenswijze als voorwaarde voor het volgen van Jezus aan te nemen.

Dit is ingewikkeld. Hoe blijf je trouw aan jezelf en leef je tegelijk in vrede onder één kerkelijk dak met mensen die sterk van elkaar verschillen?

In zijn brief aan de gemeente in Rome maakte Paulus aan de Joodse volgelingen van Jezus duidelijk dat zij moesten ophouden hun nationale wetten tot wetboek te maken voor christenen uit andere volken.

Je kunt mensen eenvoudigweg niet dwingen hun nationaliteit en cultuur te veranderen voordat zij echte volgelingen van Jezus kunnen zijn.

Paulus begint zijn brief met te onderstrepen dat dit onaanvaardbaar is, omdat het de gemeente verdeelt. En het volgen van de wetten van Israël of van welk volk dan ook zal ons toch niet dichterbij God brengen, zoals de geschiedenis van Israël en van de wereld duidelijk heeft laten zien.

Maar God heeft in Zijn genade door Jezus Christus naar ons uitgereikt, waarbij Hij alle wetten en regels secundair maakte. In ons geloof staat Jezus centraal, niet een verzameling voorschriften, hoe belangrijk en goed die ook zijn.

Met het feest van Epifanie vieren wij dat God Zichzelf heeft geopenbaard in Jezus Christus. Dat is een indrukwekkende openbaring die Gods openbaring op de Sinaï en elke regel of bepaling overstijgt.

Dat is wat Paulus benadrukt. Gods antwoord op het menselijke probleem van de zonde is niet meer de wet, maar genade door Jezus Christus. God gooit niet het wetboek naar ons; Hij kwam Zelf, in Jezus Christus.

Door ons aan Hem vast te hechten worden wij deel van Gods volk: een geheel nieuwe samenleving waarin onze zonden vergeven zijn en wij leven in de aanwezigheid van God.

Wanneer wij als christenen samenkomen, brengen wij daarom niet de regels, geboden en verboden van onze eigen culturele achtergrond mee. Die laten wij achter bij de deur, omdat wij binnenkomen in de samenkomst van de nieuwe familie waartoe wij behoren. En die familieband heeft voorrang boven alles.

2. Jezus staat centraal

Uw mening over vaccins – wel of geen Pfizer; uw mening over wat goed voedsel is – vlees of groenten; uw mening over kleding – een pak of een korte broek in de kerk; uw mening over voetbal – Liverpool of Feyenoord – dat laten wij bij de deur achter. Het is niet belangrijk genoeg om er verdeeldheid door te laten ontstaan.

Wees daarom voorzichtig dat u andere mensen in de kerk niet benadert met uw eigen culturele regels; wees voorzichtig dat uw uitleg van de Heilige Schrift, die altijd plaatsvindt door de bril van uw eigen cultuur en achtergrond, ons niet uit elkaar drijft.

Genade zoals geopenbaard in Jezus Christus brengt mensen samen; wet zonder Hem drijft ons uiteen.

Voor sommige Joden was dit onaanvaardbaar. 'Dus onze levensstijl doet er niet toe? Laten wij dus maar leven zoals wij zelf willen?' Zij beschuldigden de apostel ervan slordige christenen te creëren met zijn benadering van wet en genade.

En het is waar: er zijn altijd mensen geweest die in Paulus' verkondiging van rechtvaardiging door het geloof een uitnodiging zien tot losbandig leven.

Neem bijvoorbeeld de Russische monnik Raspoetin, de kwaadaardige adviseur van de familie Romanov, de laatste Russische tsarenfamilie. Raspoetin beweerde dat degenen die het meest zondigen, de meeste vergeving nodig hebben. Door vrijmoedig te zondigen, dacht hij telkens meer vergeving en meer genade te ervaren, en dat zou een betere ervaring zijn dan een beetje genade ontvangen zoals gewone zondaars doen.

Deze extreme opvatting van christelijke vrijheid was uiteraard niet wat Jezus en Zijn apostelen bedoelden.

Paulus wijst de gemeente in Rome, en ook ons, op onze doop. Kijk naar uw doop en overweeg hoe die uw levensstijl zou moeten beïnvloeden.

De Joden in Rome begrepen heel goed wat de betekenis van de doop was. Zij hadden de doop uitgevonden en de kerk had het gebruik van de doop van de Joden overgenomen.

De doop was goed bekend binnen het jodendom.

Wanneer een niet-Jood, een heiden, Jood wilde worden, moest hij alle Joodse wetten aanvaarden, zich laten besnijden en ten slotte gedoopt worden.

Het juridische effect van deze doop voor zulke heidenen was volledige wedergeboorte. De persoon werd niet langer gezien als een Romein, Skyth, Pers, of Griek, maar puur als Jood – en hij behoorde tot een van de twaalf stammen van Israël. Hij was opnieuw geboren.

Hij werd gezien als een kind, opnieuw geboren in die stam van Israël; zijn heidense verleden werd volledig terzijde geschoven. Hij was een nieuwe mens die een

volledig nieuw leven was binnengegaan. Hij was een volwaardige Jood.

Toen de Joden Paulus dus over de doop hoorden spreken als iets dat iemand volledig nieuw maakt, begrepen zij hem.

Wanneer mensen werden gedoopt in de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest, wat gebeurde er dan? Hun vroegere leven was voorbij en zij gingen een geheel nieuw leven binnen als deel van Gods familie.

Dat is wat wedergeboorte betekent. Toen wij gedoopt werden, werden wij deel van Christus. En zo werden wij door Christus deel van Gods volk. Wij gingen het leven met God binnen. Geen wetten, regels of culturele gewoonten konden dit bewerken, en al die regels en gewoonten lijken zo onbelangrijk vergeleken met verbonden zijn aan Jezus Christus.

Vertrouwen op onszelf misschien, of op de illusie dat wij onszelf kunnen redden door veel geld te verdienen, of door te proberen een goed mens te zijn, of door ons te houden aan bepaalde gedragscodes en wetten – in relatie tot God is dat allemaal irrelevant.

3. Uw doop

Dat is wat de doop voor ons doet. Wij stierven in het water, maar kwamen er weer uit – tot een nieuw leven met Jezus Christus, in de veiligheid van Gods familie, in een geheel nieuwe mensheid waarin het eerste principe luidt: alleen Jezus Christus kan ons nieuw maken.

Door onze doop en doordat wij ons vastklampen aan Jezus Christus zijn wij deelnemers geworden aan wat Hem historisch gezien is overkomen: wij zijn met Hem gestorven, met Hem opgestaan, met Hem opgevaren. Wij zijn voor altijd met Hem verenigd.

Dit is Paulus' antwoord op de verdeeldheid in de gemeente van Rome – en het werkt ook voor ons. Jezus Zelf is het hart van ons nieuwe leven; Hij is het hart van onze christelijke eenheid. In Hem zijn wij één nieuwe familie geworden.

Wanneer wij als christenen samenkomen, ontmoeten wij elkaar dus als een nieuwe familie waarin gehoorzaamheid aan Jezus op de eerste plaats staat en trouw aan elkaar daaruit voortvloeit. Wij zijn broeders en zusters. En familie laat elkaar niet los.

Betekent dit werkelijk dat wij onze eigen culturele gewoonten bij de deur van de kerk moeten achterlaten? Niet helemaal, want God heeft ons aanvaard zoals wij zijn. En omdat dat is wie wij zijn, hoeven wij onze huidskleur, onze taal en onze opvoeding niet te ontkennen.

Maar zolang Jezus eerst komt en daarna de andere christenen, accepteren wij dat onze eigen opvattingen, gewoonten en de dingen waarvoor wij staan altijd van ondergeschikt belang zijn.

Dat helpt ons ook de gewoonten van anderen te waarderen, zelfs als wij ze vreemd vinden. Soms zijn ze dat ook. Laten wij lachen om onze verschillen. In het Koninkrijk van God zijn er mensen uit alle volken en uit alle talen.

Dat betekent niet het einde van onze christelijke moraal. Christus heeft ons geleerd hoe wij moeten leven. Hij heeft ons laten zien hoe Hij met de wetten van God omgaat.

Conclusie

Verbonden zijn met Jezus Christus betekende ook het begin van het werk van de Heilige Geest in ons leven.

Dat op zich maakt ons echter nog niet automatisch tot mensen die voor God leven. Juist daarom moet Paulus hierover schrijven en zijn lezers overtuigen dat hun doop hen wijst in de richting van een leven voor God als één verenigde familie. Dat vraagt om persoonlijke inspanning. Hard werken.

Paulus moest veel teleurstellingen verdragen van mensen die christen waren geworden. Hij moest brieven schrijven, prediken, vermanen, boos worden en vriendelijk zijn. Want de nieuwe levensstijl die hoort bij Jezus Christus komt niet vanzelf. Het is een levensstijl die aangeleerd moet worden. Wij moeten leren om één familie te zijn.

De les voor ons vandaag is dat wij Jezus in 2022 op de eerste plaats zetten. En dat wij elkaar erkennen als deel van die ene familie waartoe wij behoren. Wij zijn broeders en zusters.

En wij besluiten dat onze verschillen ons niet zullen scheiden. Want vergeleken met Christus en met de familie van God waartoe wij behoren, zijn al die verschillen zo onbelangrijk.

+In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.

